

DETALJPLAN FÖR STENHAMREOMRÅDET (STENHAMRE 20:8 M FL) I LJUSDALS KOMMUN, GÄVLEBORGS LÄN.

PLANBESKRIVNING

Planhandlingar

Handlingarna till planen består av: denna planbeskrivning med genomförande-beskrivning, plankarta med bestämmelser, och fastighetsförteckning.

Gällande plan

För området gäller detaljplaner, som är fastställda 1951-11-03, 1957-01-29, 1969-07-04, 1971-01-12, 1989-01-22 och 1989-06-21.

Planen ansluter till den gällande fördjupade översiktsplanen för Ljusdal, som antogs av kommunfullmäktige 1980-03-31.

Befintliga förhållanden

Planförslaget omfattar bebyggelse och miljöer inom Stenhamreområdet i centrala Ljusdal mellan Bjuråkersvägen och N. Gränsgatan. Planen sträcker sig längs Långgatan, Ringvägen och Lilla Vintergatan vilka kantas av ett stort antal kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer. I kulturhistorisk utredning och bebyggelseinventering för Ljusdal från 1995, som tagits fram av Hälsinglands Museum, på uppdrag av byggnadsnämnden, intar Stenhamreområdet en särställning. Här finns flertalet av Ljusdals utvecklingsepoker representerade. Här finns rester från jordbrukbyarna, med ursprung från 1500- talet, till stationssamhället vid sekelskiftet, municipalsamhället, köpingen och slutligen till dagens samhälle. Gården Vinter- Nils representerar jordbruksepoken, det gamla tingshuset (T- byggnaden) från den tid när Ljusdal fick en central betydelse i bygden, vattentornet från 1917, som blev nödvändig att anlägga när Ljusdal utvecklats till en tätort som krävde gemensamma kommunaltekniska lösningar och den ståtliga Stenhamreskolan från 1920-talet när Ljusdal utvecklats till ett administrativt centrum i västra Hälsingland.

Bostadsbebyggelsen, villorna och flerbostadshus som byggdes på femtiotalet, uppvisar alla de för tiden, från sekelskiftet fram till i dag, rådande arkitekturidealen: nationalromantiken, klassicismen, funktionalismen, 50-talets modernism och senare tids villaideal.

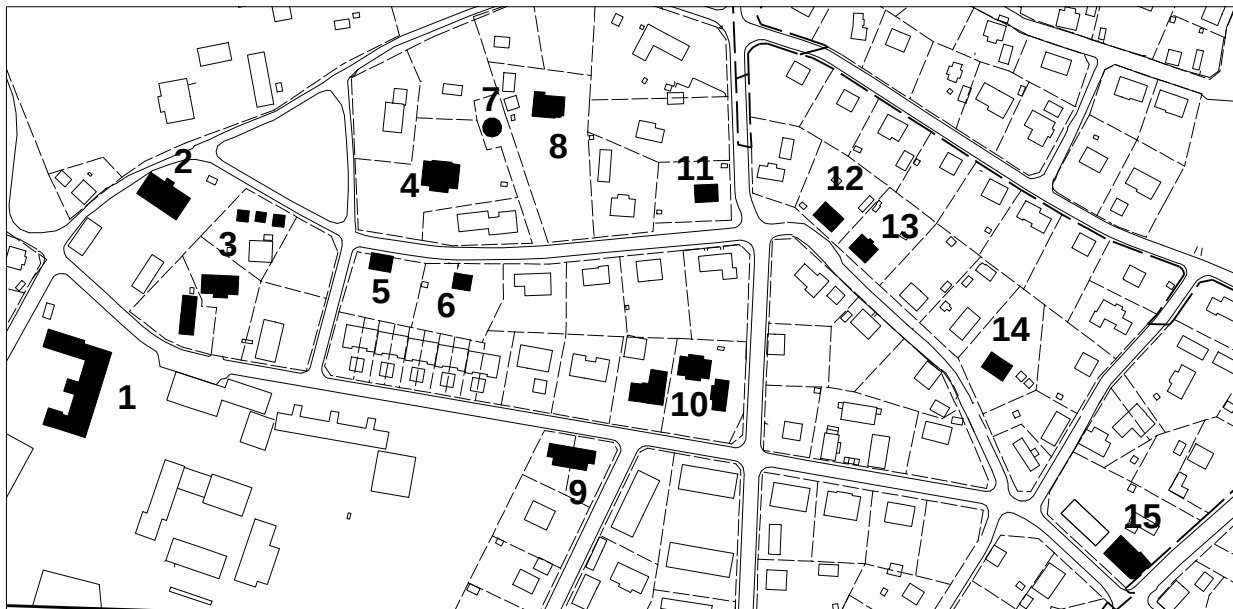
Planförslaget

Planen syftar till bevarande av kulturhistoriskt mycket värdefulla enskilda byggnader och miljöer i området.

De objekt, som föreslås skyddas är dels byggnader och dels de bebyggelsemiljöer som är av stor betydelse för förståelsen och upplevelsen av kulturmiljön såsom stenmurar, trädgårdar, landmärken, gatumiljöer, mm. Genom planen föreslås dessa få ett skydd enligt 3 kap 12, 15 och 17 §§ i plan- och bygglagen som kulturresevat eller som värdefulla miljöer som inte får förvanskas. Byggnader vars yttre har blivit förändrade bör återställas till ursprungligt skick.

Kulturresevat (Q)

De flesta av de kulturhistoriskt mest värdefulla objekten i området finns närmare beskrivna i den ovannämnda kulturhistoriska utredningen där de anges som bebyggelse av högsta bevarandevärde (grupp I). Aktuella objekt framgår av kartan nedan följt av en kortfattad beskrivning av byggnaderna och miljöerna kring dem.

1. Stenhamre 31:1, S- byggnaden vid Stenhamre skola.

Byggnaden uppfördes 1924 efter ritningar av arkitekt Carl Nissen. i den för tiden moderna klassicistiska stilen. Huset är nyligen restaurerat på ett förtjänstfullt sätt och kompletterats med en väl anpassad flygel mot sydväst. Förutom att skolbyggnaden har ett högt kulturhistoriskt värde utgör den genom dess höga läge och dess monumentala volym även ett viktigt landmärke i Ljusdal.

2. Stenhamre 31:1, T- byggnaden.

Huset är en stor, stålig, panelad timmerbyggnad som tidigare använts som tingshus och därefter som skola. Huset har därefter saknat användning men har, under de sista åren, försetts med ett nytt tak.

3. Stenhamre 21:4 och 21:7, Björks.

På fastigheterna finns dels en panelad sekelskiftesgård med snickarglädje, en flygelbyggnad samt på 21:4 två stora härbren, ett uthus och en ekonomibyggnad.

4. Stenhamre 20:13, f d MODO.

Huvudbyggnaden på fastigheten utgörs av ett tidigare förvaltningskontor till skogs-företaget och utgörs av ett stort rödmålat hus med snickarglädje. På grann fastigheten i norr ligger en tidigare gårdsbyggnad som hört till förvaltningskontoret. Husen ligger på stora, parkliknande tallbevuxna tomter som avgränsas mot Långgatan och mot parken i väster av stenmurar.

5. Stenhamre 19:1

Tomten är bebyggd med en villa från 1928 i den för tiden rådande klassiska stilen.

6. Stenhamre 19:2

Reveterad funkisvilla som är uppförd 1937.

7. Vattentornet,

Byggnaden uppfördes 1917 efter ritningar av en av landets mer kända arkitekter: Cyrillus Johansson. Det har en hög arkitektonisk kvalitet såväl i utförande som i detaljer och utgör ett vida känt landmärke i Ljusdal..

8. Stenhamre 20:8, Tomtebo

Huset uppfördes sekelskiftet och är en av karaktärsbyggnaderna i Ljusdal. Det är utförd i panelarkitektur med snickareglädje och ett torn samt tillhörande uthusbyggnad i samma stil. Den starkt sluttande trädgården med gamla äppelträd och en stenmur mot vattentornet utgör viktiga inslag i miljön kring gården.

9. Stenhamre 18:9, 18:10

Fastigheterna är bebyggda med ett parhus från 1956 av hög kvalitet såväl till arkitekturen som till husens material.

10. Stenhamre 19:8, 19:26, Vinter- Nils

Gården är från sekelskiftet och består av huvudbyggnad och två flygelbyggnader varav det ena tidigare utgjort en ekonomibyggnad men nu är inrett för bostäder. Med sina välbevarade detaljer i arkitekturen är gården mycket representativ för tidens arkitektur. Gårdsplanen med häckar och uppvuxna lönnar är viktiga inslag i gårdsmiljön.

11. Stenhamre 20:1, Granérs,

Byggnaden utgörs av en villa från 1934 uppförd av Carl Persson. Arkitekturstilen klassisk med inslag av nationalromantik.

12. Stenhamre 6:6

Huvudbyggnaden på fastigheten utgörs av en stor tvåvånings villa uppförd 1937 i en kvardröjande 20-tals klassisk stil.

13. Stenhamre 6:5

Huset på fastigheten är en välbevarad funkisvilla med träfasad och tunt, flackt tak belagd papp samt indragen veranda ritad och byggd av Olof Engberg 1936.

14. Stenhamre 6:29

Fastigheten utgör en genuin miljö från tiden före sekelskiftet. Den är bebyggd med ett mindre, senare tillbyggt, rött hus med tegeltak. Den lummiga tomten är avgränsad mot Långgatan av en stenmur.

15. Stenhamre 5:6, Nordqvists,

Huset ritades av Olof Engberg och uppfördes på 1920- talet som affärshus med bostäder. Huset har en tidstypisk arkitektur.

Stenmurarna

Dessa har ett stort kulturhistoriskt värde och är betydelsefulla inslag i kulturmiljön.

Vegetationen

Inom de som kulturresevat redovisade områdena är växtligheten särskilt viktig för upplevelsen av kulturmiljön. Träd på sådana tomter och parker samt bevarandevärda enskilda träd får därför inte fällas.

Värdefulla byggnader och miljöer (q)

Den föreslagna beteckningen innebär skydd för andra värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer mot förvanskning (beteckningen q).

Inom sådana områden gäller att husets färgsättning, fönster, fasadens detaljer och material samt takbeklädning inte får ändras på sådant sätt att huset förvanskas. Tillbyggnader och nybyggnader ska till form och utförande vara anpassade till miljön och till omgivande bebyggelse.

Långgatan mellan Lilla Vintergatan och Ringvägen utgör en värdefull miljö. Den grusade gatans karaktär bör inte förändras.

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Planen förutsätter inga förändringar i de rådande förhållandena i området. Följande gäller beträffande:

Ansvarsfördelning

Inom byggnadskvarter är fastighetsägaren ansvarig för planens genomförande.

Skötseln av parkmarken åligger Ljusdals kommun som också har ansvaret för gathållningen.

Markägare

Gatemark, parkmark och fastigheterna Stenhamreskolans tomt samt tomten vid T-byggnaden ägs av Ljusdals kommun. Resterande fastigheter inom planområdet är enskilt ägda.

Teknisk försörjning

Planområdet ingår i kommunens va- nät. Fastigheterna kan anslutas till kommunens fjärrvärmenät.

GENOMFÖRANDETID

Genomförandetiden gäller i 15 år efter den dag planen vunnit laga kraft.

LJUSDALS KOMMUN

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

1999-01-15

Antagen av kommunfullmäktige i Ljusdal
1999-08-30 § 138 och vunnit laga kraft
1999-09-30.

Raimo Hasslefalk
stadsarkitekt